

МУЗЕЈ ПРИМЕЊЕНЕ УМЕТНОСТИ
Бука Караџића 18, Београд

ПРЕДСТАВЉАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА 17. БИЈЕНАЛУ АРХИТЕКТУРЕ У ВЕНЕЦИЈИ 2020. - КАКО ЋЕМО ЖИВЕТИ ЗАЈЕДНО? / HOW WILL WE LIVE TOGETHER?

Србију ће на 17. Међународној изложби архитектуре у Венецији која ће се одржати од 23. маја до 29. новембра 2020. године у Венецији представљати пројекат „**Осми километар / 8th kilometer**“, ауторског тима који чине Ива Бекић, Ирена Гајић, Далиа Дуканац, Стефан Ђорђевић, Снежана Златковић, Мирјана Јешић, Христина Стојановић и Петар Цигић.

Представник Републике Србије на Венецијанском Бијеналу архитектуре изабран је на конкурс који је Музеј примењене уметности расписао у сарадњи са Удружењем архитеката Србије.

Циљ конкурса био је избор пројекта који ће одговорити на задату тему Бијенала: „**Како ћемо живети заједно? / How will we live together?**“ коју је поставио Уметнички директор - кустос предстојећег Бијенала архитектуре у Венецији, америчко либански архитекта Хашим Саркис (Hashim Sarkis). Свој избор теме објаснио је између осталих следећим речима: “Потребан нам је нови договор о простору. У контексту ширења политичких подела и растућих економских неједнакости, позивамо архитекте да осмисле просторе у којима можемо великодушно живети *заједно*: *заједно* као људска бића која, упркос нашој све већој индивидуалности, жуде да се повежу како међусобно, тако и са другим врстама, широм дигиталног и стварног света; *заједно* као нова домаћинства у потрази за разноврснијим и достојанственијим просторима за живљење; *заједно* као новонастале заједнице које захтевају праведност, укључивање и просторни идентитет; *заједно* преко политичких граница да замислимо нове географије удруживања; и *заједно* као планета суочена са кризама које захтевају глобално деловање ако уопште желимо да наставимо да живимо... ... Истовремено, Бијенале архитектуре 2020 истиче и да кроз материјал, као и кроз просторне и културне специфичности, архитектура инспирише начине заједничког живота. У том погледу, позивамо учеснике да нагласе оне аспекте главне теме који су искључиво архитектонски...”

На расписани конкурс, републички, општи, идејни, двостепени и неанонимни стигло је 39 радова. Од три (3) рада који су прошли у други степен конкурса на разговор су позвана два (2) ауторска тима са којима је обављен разговор понаособ, једногласном Одлуком Жирија изабран је рад под радним називом „**Осми километар / 8th kilometer**.“

Жири конкурса су чинили чланови Стручног Савета за припрему наступа Републике Србије на 17. Бијеналу архитектуре у Венецији 2020: мр Љиљана Милетић Абрамовић, д.и.у.- председник Савета; в. проф. Александру Вуја, д.и.а.- потпредседник Савета; др Тања Дамљановић Конли (Conley, д.и.а; Предраг Милутиновић, д.и.а.; в. проф. Зорица Савичић, д.и.а.; Бранко Станојевић, д.и.а и Дејан Тодоровић, д.и.а.

Комесар изложбе је Слободан Јовић, д.и.а.

Министарство културе и информисања Републике Србије поверило је Музеју примењене уметности у Београду организацију наступа Републике Србије на 17. Међународној изложби архитектуре у Венецији.

Из образложења Жирија / Стручног Савета:

Жири / Стручни Савет жели да изрази своје задовољство одзивом на конкурс и избором који је имао у другом кругу конкурса за учешће Републике Србије на Бијеналу архитектуре у Венецији 2020. Жири констатује да су сви ауторски тимови изабрани у други круг конкурса показали отвореност за сарадњу са Стручним Саветом и Комесаром, што је резултовало бољим квалитетом другог круга и потпуно оправдало избор тимова. Дискусије које су вођене у периоду презентације и консултација са тимовима, могу се посматрати као квалитетни струковни промишљени дијалози са отварањем и актуелизацијом многих питања у оквиру савременог урбанистичко-архитектонског контекста. Такође, идеје, наслови и решења које су понудили тимови у другом кругу конкурса као одговор теми овогодишњег Бијенала **„Како ћемо живети заједно? / How will we live together?“**, могу се сматрати успешним и не само на овом конкурс, већ могу бити предмет даљих истраживања и специјалистичких радова, што се може сматрати додатним квалитетом овогодишњег конкурса.

Изабрани рад (са радном шифром 31/02) под радним насловом **„Осми километар / 8th kilometer“** ауторског тима: Ива Бекић, Ирена Гајић, Далиа Дуканац, Стефан Ђорђевић, Снежана Златковић, Мирјана Јешић, Христина Стојановић и Петар Цигић на веома директан и смислен начин отвора питања односа живот - рад - град. На конкретном примеру града Бора, рударског, пост-индустријског града, као студији случаја, парадигматично и метафорично се отварају бројне теме (терен, рад и индустрија, живот заједнице, екологија, депопулација и промена структуре становништва). Односно, како ће се живети заједно и како ће се „дисати“ заједно у оквиру рударског копа, града, природе и становништва, чиме су аутори успешно проблематизовали и одговорили на тему овогодишњег Бијенала **„Како ћемо живети заједно? / How will we live together?“**

Тема победничког рада, фокусираног на истраживање како физичке структуре тако и социјалне анамнезе рударског града Бора, уз препознавање потенцијала за његову урбану рехабилитацију, убедљива је зато што осветљава и презентује локалне проблеме из домаће средине, док је притом и снажна студија случаја глобалног феномена одумирања и дегенерације радничких градова у пост-индустријском добу. Укључивање страног капитала и радне снаге у процес експлоатације рудника Бор пореметило је деценијама наслојавану социјалну стратиграфију и наметнуло размишљања о раскораку, али и сазвучју у коегзистенцији различитих групација и култура, затечене и новодошле, као најексплицитнијег одговора на питање које је поставило 17. венецијанско бијенале: **„Како ћемо живети заједно?“**

Тим младих архитеката, који су одлучили да се ухвате у коштац са задатком чини се довољно јаким и зрелим, а притом и отвореним за укључивање бројних сарадника из локалне заједнице града Бора који ће пак дати лични, интимно-проживљен допринос пројекту.

Конкретизација теме „**Осми километар / 8th kilometer**“ отварањем питања односа рада и живота, корелација са становањем, друштвеним околностима, слободним временом, доколицом, новим досељеницима, навикама, ширењем, дата на примеру Града Рудника Бора, понудила је на идејном нивоу у тумачењу архитектуре и даљег урбаног развоја више лејера проблематизације и могућих решења. У времену дигиталног света, један град и аналогни живот у њему имају непрекинуту нит живота са савременим светом. Управо на новом 8 (осмом) километру града, на студији случаја, конкретним истраживањем, конкурсима, решењима, аутори ће дати одговоре на веома комплексна питања даљег развоја града, живота и понудити модалитете како ће се живети заједно. Ово “рударење“ са нуђењем практичних садржаја, модалитета, и мапираним приказима свог рада који се не зауставља на изложби већ има дубље значење и ангажовање у активирању једног града, на најбољи начин ће представити једну локалну тему која је прожета свим савременим проблемима суживота и комплексних околности на ширем, универзалном плану.

Када је у питању предлог поставке изложбе победнички рад поред деликатно одабраног поља урбанистичко-архитектонских истраживања и наговештавања будућих решења урбаног развоја, понудио је и упечатљив визуелни модел којим се тема на непосредан начин може приближити публици. У том смислу Жири / Стручни Савет сматра да изабрани рад, изложба у целини са каталогом, има потенцијал да понуди генерацијски одговор на анализирани оквире у студији случаја Бор и на тај начин оствари утицај и након свог трајања у Павиљону Србије на Бијеналу у Венецији чиме добија на атрактивности и значају.

Ауторски тим о свом раду „Осми километар / 8th kilometer“

Тема Бијенала **Како ћемо живети заједно?** интерпретирана је кроз однос **живот-рад** који генерише облике колективности и манифестује се кроз однос производне базе градова и изграђене урбане структуре. Посебан предмет истраживања који чини основни садржај изложбе у павиљону Србије је град Бор. Становници Бора у свакодневном говору исказују појединачна места града кроз меру њихове удаљености од рударског површинског копа Бор, који рачунају као полазну тачку, „нулти километар“ или „смак света“. Систем оријентације становника аналоган је начину планирања и изградње самог града кроз седам градских километара.

На примеру Борског басена, развијена рударска производња једнозначно се поставља као искључиви фактор постојања града. Умрежавањем ове производње у глобалне токове капитала, у граду се испољава одсуство могућности рада на друштвеном и просторном плану. Уједно, услед неодрживости предложених алтернатива социо-економског развоја Бора, то је и прилика за редефинисање односа живот-рад, а тиме и физичког оквира унутар ког се наведени процеси одвијају. Стога изложба и истраживање разматрају будућност овог односа кроз тему „осмог километра“ – квалитативно новог слоја града Бора, који уводи поремећај у поредак постојећих седам градских зона – „километара“, сугеришући правце његовог развоја у релативној аутономији од рудника. Поставка препознаје капацитет архитеката да ангажују друге актере у простору и инспирисани простором града покрену дебатну о његовој садашњости и будућности.